

44/2018

Ing. Ivan Šramko
Predseda
Rada pre rozpočtovú zodpovednosť
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

Bratislava, 30.08.2018

Vážený pán Šramko,

poslanecký klub Sloboda a Solidarita si dovoľuje požiadať Radu pre rozpočtovú zodpovednosť o odhad dynamických dopadov nášho reformného návrhu Odvodový bonus, na horizontoch 5, 10, 20 a 30 rokov. Sme si vedomí náročnosti úlohy, aj ostatných povinností RRZ, preto akceptujeme, že ak túto výzvu prijmete, budeme na výsledok čakať určite dlhšie ako pri iných požiadavkách, ktoré dostávate.

Samotný spôsob odhadu dynamických dopadov necháme na uvážení RRZ. My sme identifikovali nasledovné pozitívne dopady Odvodového bonusu:

1. Jediný finančný vzťah medzi občanom a štátom.
2. Jeden vzorec pre prechod od žiadneho príjmu k nejakému príjmu. Vysoké marginálne zdanenie sa zníži.
3. Individuálne účty umožnia sledovanie platby ku každému a od každého občana.
4. Sociálny a daňový systém budú viac motivovať k práci.
5. Zníži sa korupcia v sociálnom systéme.
6. Celý systém sa automaticky valorizuje. Stabilita systému.
7. Pozitívne sociálne efekty (lepšie dôchodkové zabezpečenie živnostníkov, lepšia podpora mladých rodín, ľahší návrat matiek do práce).

Základné informácie o Odvodovom bonuse, ako aj výpočet zmien, ktoré budú výstupom reformy, je v prílohe tohto listu.

Vopred ďakujeme.

Mgr. Natália Blahová
predsedníčka poslaneckého klubu

Základné informácie k projektu Odvodový Bonus (OB)

Rovná daň

1. Ruší sa nezdaniteľné minimum na daňovníka a na manželku
2. Ruší sa daňový bonus na dieťa
3. Ruší sa tzv. miliónárska daň
4. Jediná sadzba 19% sa uplatňuje na všetky príjmy FO s výnimkou dividend a podielov na zisku a na všetky zisky PO
5. OB (pozri nižšie) je súčasťou základu dane
6. Daň z príjmu (rovná daň) a odvody (sociálny a zdravotný odvod) v systéme OB sa budú rátať z jedného základu dane (pozri aj bod 9)

Odvody

7. Hrubá mzda zamestnanca sa zvyšuje o odvody platené zamestnávateľom
8. 8 odvodov zamestnávateľa a 5 odvodov zamestnanca sa nahrádza dvomi odvodmi – solidárnym odvodom vo výške 10% a Zdravotným odvodom vo výške 9% (bez stropu)
9. **Základ pre výpočet solidárneho odvodu a zdravotného odvodu je totožný so základom pre rovnú daň** zvýšeným o dividendy a podiely na zisku vyplatené daňovníkovi. Z dôvodu neutrality zdanenia sa dividendy a podiely na zisku, predtým ako sa pripočítajú k základu dane, zvýšia o daň zaplatenú na úrovni právnickej osoby, to je vydedia sa číslom 0,81
10. **Základ pre výpočet solidárneho odvodu a zdravotného odvodu tak pozostáva zo všetkých príjmov daňovníka, z dividend a podielov na zisku vydelenými 0,81 a z OB**
11. Strop pre výpočet solidárneho odvodu je 10-násobok ŽM (10 x 205,07 EUR = 2050,7 EUR)

Odvodový Bonus (OB)

12. Každý občan má doživotný nárok na OB
13. OB sa vypočíta tak, že zo súčtu štátnych dávok, na ktoré má daňovník nárok sa odráta 10% z ostatných príjmov (to je bod 11 bez OB)
14. V prípade, že celkové príjmy daňovníka (vrátane OB) dosiahnu strop vymeriavacieho základu a OB je vyšší ako nula, znižuje sa od tohto bodu sadzbou 22,5% (namiesto 10%)
15. OB nikdy nie je nižší ako nula
16. Úhrn životných miním, ktoré si môže daňovník zohľadniť pri výpočte OB je 1 ŽM na daňovníka, 1 ŽM na nepracujúcu manželku, 20% ŽM na 1 dieťa, 60% ŽM na dve deti, 90% ŽM na 3 deti a 100% ŽM na 4 a viac detí. Osamelý rodič (v prípade, že bývalý partner si neplní vyživovaciu povinnosť) si priráta dvojnásobok základnej štátnej dávky na deti. Rodič starajúci sa o dieťa do troch rokov života má nárok na materskú štátnu dávku vo výške 1,5% zo súčtu troch najvyšších ročných vymeriavacích základov a to tak, že rodič na materskej alebo rodičovskej dovolenke si môže vybrať 3 ľubovoľné roky s najvyššími vymeriavacími základmi zo všetkých svojich odpracovaných rokov pred materskou dovolenkou. Ak rodič ešte nemá 3 odpracované roky (napr. študent), zaráta sa mu do vymeriavacieho základu 24-krát ŽM za jeden rok, ak má ukončené stredoškolské vzdelanie, ak nemá, tak za každý mesiac iba 1x ŽM

Zdravotná starostlivosť

17. Každý občan má nárok na **základnú zdravotnú starostlivosť** v rovnakej miere ako dnes, ktorá je financovaná zo zdravotného odvodu.
18. náklady na zdravotníctvo sa nemenia. Je však nutné zohľadniť, že štát prispieva aj z iných zdrojov ako je výber na zdravotné poistenie (poistenci štátu).

Sociálne platby

19. OB nahrádza všetky dnešné sociálne platby. Zoznam identifikovaných sociálnych platieb je v knižke OBIII

20. Kompenzácie pre invalidov budú nahradené súčinom štvornásobku ŽM a miery postihnutia. Náhradné výživné a kompenzácie pre invalidov sa nemenia v celkovej vyplatenej sume.
21. Kto nemá žiaden iný príjem, má nárok na súčet štátnych dávok znížených o 19% rovná daň, 10% solidárny odvod a 9% zdravotný odvod, celkovo o 38%.
- paušálne výdavky živnostníkov sa menia na 40%, max 72 násobok životného minima
 - do II. piliera sa povinne sporí 5% čistej mzdy, maximálne 200 Eur mesačne (dobrovoľne bez obmedzenia). Povinné sporenie je od 35 rokov do zakúpenia doživotného dôchodku v minimálnej výške rovnej životnému minimu.

Výstupy reformy

1. zavedenie superhrubej mzdy
2. rovnaké marginálne zdanenie, resp. každé euro je zaťažené rovnako (eliminácia únikov)
3. do vymeriavacieho základu patria všetky vlastné príjmy = rozšírenie vymeriavacích základov (úroky, podiely na zisku, dividendy, prenájmy, odmeny konateľov, autorské honoráre,...)
4. dnešný univerzálny dôchodkový systém (I. pilier) sa mení na plne solidárny systém s výškou dávky vo výške OB (*existuje prechodné obdobie počas ktorého sa vyplácajú získané dôchodkové nároky*). Dôchodkové zabezpečenie bude tvoriť OB (rovnaký pre všetkých) plus dôchodok z II. piliera, v ktorom je povinná účasť (*viď informácie o OB*).
5. zavedenie súbehu mzdy a dávky (dnes sa sociálne dávky znižujú o 75 % zárobku, OB sa znižuje o 10%)
6. pri nízkych mzdách zníženie ceny práce, resp. zvýšenie čistej mzdy

Cena práce pri minimálnej mzde 480 Eur je 649 Eur. Rovnakú čistú mzdu (403 Eur) ako pri minimálnej mzde 480 Eur (superhrubej 649 Eur), bude mať zamestnanec v systéme Odvodového bonusu (OB) už pri cene práce 541 Eur. Pri rovnakých nákladoch práce v oboch systémoch 649 Eur, bude mať pracujúci v systéme Odvodového bonusu čistú mzdu 485 Eur, čo je o 82 Eur mesačne viac, ako dnes.

7. z dôvodu iného výpočtu paušálnych výdavkov poklesne čistý príjem živnostníkov s tržbami od 1000 do 2500 Eur mesačne. Maximálny pokles je o 7%
8. každý živnostník si platí daň a odvody z reálnych príjmov. Zároveň si povinne odvádza do II. piliera.

Dnes platí živnostník pri mesačných tržbách od 441,5 Eur do 1650 Eur minimálne odvody. Osobný mzdový bod (OMB) pre výpočet dôchodku živnostníka platiaceho minimálne odvody je 0,6. V roku 2016 nebolo 115 tisíc fyzických osôb podnikateľov dôchodkovo poistených. Počet tých, ktorí popri živnosti pracujú v zamestnaneckom pomere, ani tých, ktorí podnikajú prvý rok, nevieme. Minimálne odvody si platilo 157 tisíc fyzických osôb podnikateľov.

9. všetky finančné vzťahy s občanom rieši jeden úrad, Finančná správa (FS). Zamestnávateľ, respektíve FS, započítava nároky občana (*základná štátna dávka, štátna dávka na dieťa, mimoriadne štátne dávky*) so splatnou daňou a odvodmi, a občan platí / FS vypláca iba rozdiel.
10. príspevky pre ŽZP sú rozpočítané do vyšších invalidných dávok
11. významné zníženie byrokracie, príklad: v dnešnom systéme do troch rokov veku dieťaťa rodič vyplní 26 formulárov, vykoná na úradoch a u lekárov minimálne 14 návštev, a strávi tým 4 až 5 dní čistého času
12. 5 možných dávok pri starostlivosti o dieťa do troch rokov, je nahradených jednou materskou dávkou vyplácanou do troch rokov veku dieťaťa
13. odstránenie negatív systému. Dnes rodič v mnohých prípadoch nemá nárok na materskú alebo stráca nárok na materskú s druhým dieťaťom
14. materská v OB odmeňuje aktivitu (napr. snahu po otehotnení pracovať alebo dokončiť si školu). V dnešnom systéme aktivita matke nijako nepomôže.

15. mladým rodinám do 3 rokov dieťaťa vyplatíme spolu o 60 % viac peňazí ako v dnešnom systéme (*počítané bez zohľadnenia daňového bonusu, ako suma dnes ročne vyplatených dávok voči sume vyplatenej v OB vrátane základnej štátnej dávky matky*). Konkrétne pri priemernej mzde dostane rodina 1,56 násobok oproti súčasnému systému.
16. otec a matka sa môžu na materskej ľubovoľne striedať, materskú vyplácame aj v prípade, že obaja rodičia pracujú v ľubovoľnom pracovnom pomere